

EFOP-3.6.2-16-2017-00007

**AZ INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV TÁRSADALOM FEJLESZTÉSÉNEK ASPEKTUSAI:
TÁRSADALMI, TECHNOLÓGIAI, INNOVÁCIÓS HÁLÓZATOK A FOGLALKOZTATÁSBAN ÉS A
DIGITÁLIS GAZDASÁGBAN**

BEVEZETÉS A POLITIKATUDOMÁNY FORRÁSAINAK TANULMÁNYOZÁSÁBA

11. lecke: Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

SZAKÁCS ILDIKÓ RÉKA
MESTEROKTATÓ
SZTE ÁJTK NRTI

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

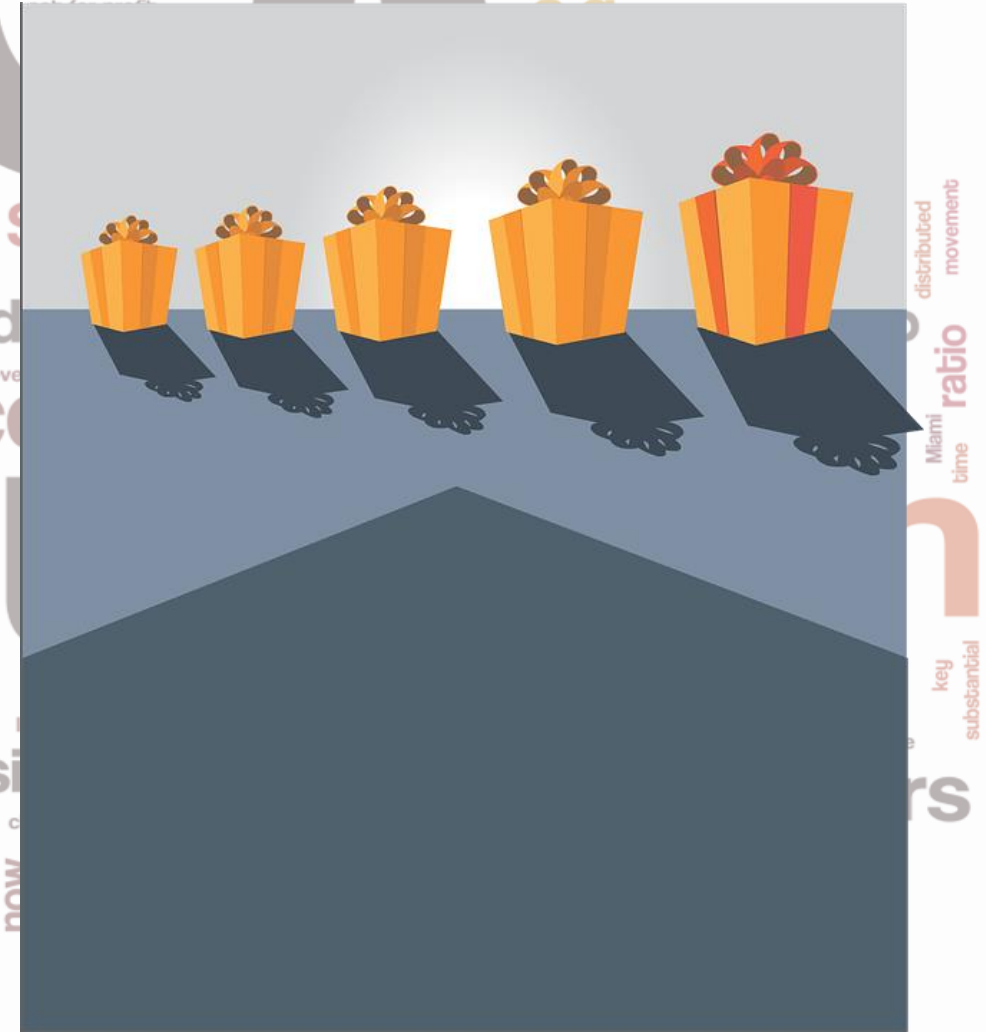
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

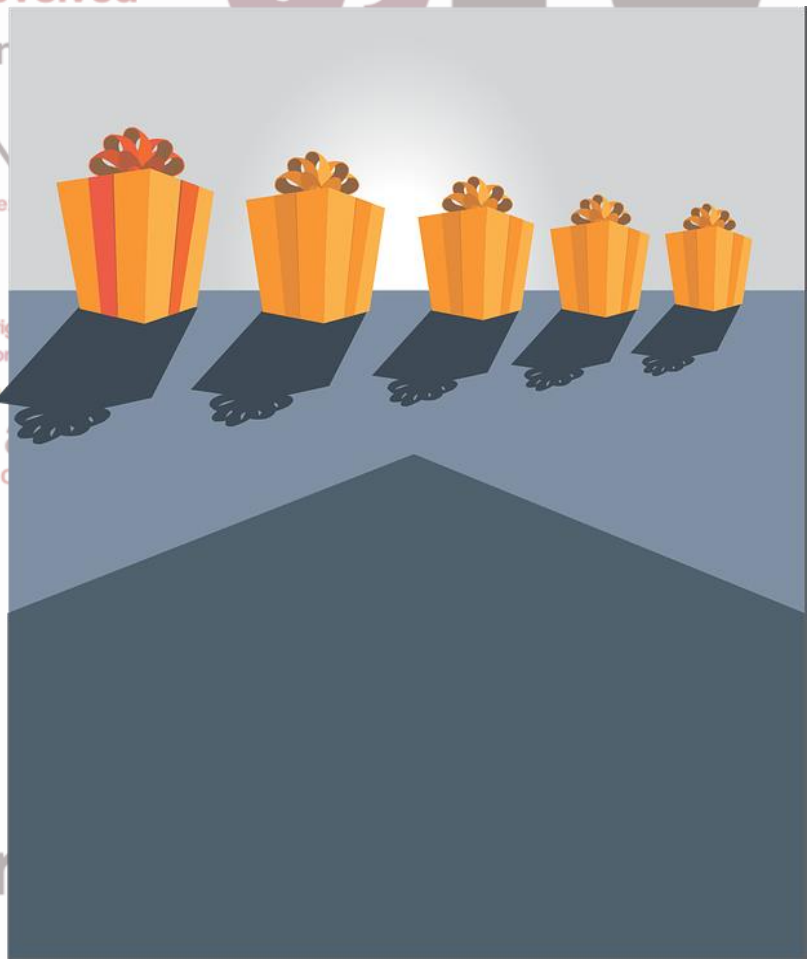
Kutatói
tevékenységük
kezdetekor
más-más
hipotéziseket
fogalmaznak
meg.

Mások lehetnek
az alkalmazott
módszerek, a
kutatói
tevékenység
időtartama.

Egy témát
különböző
szerzők
többféleképpen
dolgoznak fel.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Odafigyelnek-e a tudományos megismerésnél elvárt általános követelményekre?

Melyek a hasonlóságok és a különbségek egy-egy téma feldolgozása esetében?

Más-más fogalmi készlettel mennyire hasonlóan és mégis mennyire különbözőképp „dolgoznak fel” az egyes kutatók.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Cím	Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról	Kéri László: Média, politika, pártok
Hasonlóságok		
Témaválasztás – kutatási terület	Politikatudományok – ezen belül a politikai kommunikáció részterület.	Politikatudományok – ezen belül a politikai kommunikáció részterület.
Figyelem felhívása témajavaslat	Kumin Ferenc, mivel nem célja ebben a tanulmányában az összes, a térségbe tartozó ország médiarendszerének vizsgálata, leszűkíti azt Magyarország médiafogyasztási szokásainak elemzésére. Ugyanakkor felhívja a figyelmet egy lehetséges kutatási irányra .	Kéri László a politika mediatizációjának vizsgálatakor a politika stílusának és tartalmának kapcsán szintén felhívja a figyelmet egy lehetséges kutatási irányra . Ő ezzel szintén nem kíván tanulmányában foglalkozni, mivel nem ez a célja.
Végjegyzetek	Bizonyos fogalmak, tényezők megmagyarázására, folyamatok értelmezésére használja, kiegészítve a törzsszöveget – klasszikus alkalmazás .	Bizonyos fogalmak, tényezők megmagyarázására, folyamatok értelmezésére használja, kiegészítve a törzsszöveget – klasszikus alkalmazás.
Fogalmak	Perszonalizáció, tabloidizáció.	Perszonalizáció, tabloidizáció.
Empírikus kutatási eredmények használata	Kumin a harmadik alfejezetben részletesen bemutat egy társadalomtudományi kísérletet , mellyel bizonyítja legfőbb hipotézisét: a politikai kommunikációnak lehet pozitív hatása.	Kéri László is épít más kutatási tevékenységére , melynek segítségével a média politizációjának egyik részét elemzi.
Módszertan	Leegyszerűsít: a médiafogyasztói csoportok meghatározásánál.	Leegyszerűsít: az utolsó témakörnél, a politikusi szerepkörök meghatározásakor „csak” az elemzésre szorítkozik. Az elméleti háttért ebben az esetben nem részletezi, mivel a vonatkozó forrásokat ő maga írta meg, melyet a 13-as végjegyzetében le is ír.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Cím	Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról	Kéri László: Média, politika, pártok
Különbségek		
Témaválasztás hipotézisek	– Politikatudományok - politikai kommunikáció: a politikai kommunikáció fejlődése (globális tényezők); magyarországi médiafogyasztási jellemzők (globális tényezők); a politikai kommunikáció bűnbak szerepének lehetséges meghaladása .	Politikatudományok - politikai kommunikáció: három folyamatot vizsgál: hogyan hat a média a politikára (politika mediatizációja) és hogyan hat a politika a médiára (média politizációja). E kettőből kiindulva végül azt elemzi, a rendszerváltás óta eltelt tizenöt évben milyen szerepkörrel válhatott egy politikus sikeressé , ami hatással lehet a 2006-os választások eredményére.
A téma kijelölése	Idézettel nyit, amit minden egyes alfejezeten végigvezet és vizsgálja érvényességét.	Két konkrét esetből építkezik – ezek csak kiindulópontként szolgálnak, de jó példák a média-politika alrendszerek kapcsolatára.
Módszertan	1. Elméletközpontú – bár van benne elemzés, alapvetően a politikai kommunikáció fogalma és értelmezése jelenik meg. 2. Történeti és politikatörténeti jellegű.	1. Elemzésközpontú. 2. Politika- és médiatörténeti jellegű.
Következtetések megfogalmazása	Kumin Ferenc legfőbb állításának bizonyításával zár. Nem ismétli meg hipotéziseit és nem foglalja össze a korábban leírtakat.	Kéri László a tanulmány nyitógondolatával kezdi el újra, de magyarázatként, bizonyítékként teljesen más érveket használ. Munkáját a főbb gondolatok ismétlésével zárja le, egy újabb lehetséges kutatási irányt adva olvasóinak.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Cím	Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában	Ilonszki Gabriella: Számít-e az elit folytonossága?
Hasonlóságok		
Témaválasztás – kutatási terület	Politikatudományok – elitek vizsgálata részterület.	Politikatudományok – elitek vizsgálata részterület.
A téma kijelölése	Bár rögtön válaszol az általa megfogalmazott kérdésekre, rövid bevezetője végén részletesen leírja, minek az elemzésével kíván foglalkozni: az egyes témákhoz módszertant is kapcsol.	A kérdései vizsgálatához Ilonszki is kapcsol módszertant.
Módszertan	Elemző jellegű és elméletvezérelt.	Elemző jellegű és elméletvezérelt.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Cím	Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában	Ilonszki Gabriella: Számít-e az elit folytonossága?
Különbségek		
Témaválasztás hipotézisek	A régi elit (Kádár-korszak nómenklatúrája) átmentette-e hatalmát a rendszerváltást követő demokráciába? Mi jellemzi az egykori elitet, annak csoportjait ? Tudott-e alternatívát állítani a két jobboldali kormánykoalíciós időszak?	A szerző az elitek változásával és funkciójával kíván foglalkozni, mivel úgy véli az elitkontinuitás, illetve annak hiánya magyarázhatja az elitek diszfunkcionalitását.
A téma kijelölése	Ugyan megfogalmazza a hipotéziseit, de rögtön válaszol is rájuk a témakijelölő részben.	A klasszikus megoldás nál marad.
Módszertan	A szerző az elméletet nemcsak „használja”, hanem szakmai-kritikai megközelítéssel alkalmazva, azt tovább is gondolja. Nem alkalmaz empíriát. A témához kapcsolódó elméleten túl az elemző résznél politikátörténeti és politikai szociológiai megközelítést használ.	Az elméleti áttekintésben is már megjelennek nemzetközi kutatási eredmények . A magyarországi elit vizsgálatakor a szerző empírikus kutatási eredményekre alapozva elemez.
Elméleti háttér	A diktatúrából a demokráciába történő átmenet folyamata. Fricz Tamás a releváns szerzők (és az irodalomjegyzékben vonatkozó műveik) felsorolását követően kiválasztja kiindulópontját, melyet majd „tovább is fejleszt”.	Az elitek vizsgálatának iskolái. Az elitkonvergencia, az elitmegállapodás és a kvázi elitmegállapodás kategóriák jelentik az elemzéshez a kiindulópontokat.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Cím	Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában	Ilonszki Gabriella: Számít-e az elit folytonossága?
Különbségek		
Elmélet – empiria kapcsolata	A választott elméleti háttérnek megfelelően a magyarországi eseményeknél is használja (módosítva) az átmenet – demokratizáció - konszolidáció felosztást. Ezekhez az időszakokhoz kapcsolódóan veszi végig a főbb politikatörténeti eseményeket , és az első (majd kisebb mértékben a harmadik) korszaknál végzi el a politikai szociológiai jellegű elemzést.	Mivel osztályozást alkalmaz (amelyeknél politikatörténeti megközelítéssel szintén bemutatja az egyes kategóriáknál a főbb eseményeket) az elmélet és a különböző panelkutatások eredményei összekapcsolódnak az összehasonlításoknál.
Fogalmak	A diktatúra-demokrácia fogalompárost használja.	Rétegzettebb fogalomhasználat: a diktatúra és a demokrácia fogalmak mellett használja az autoriter, a totaliter, a poszttotaliter rendszerkategóriákat is.
Végjegyzetek	Nincs.	Használja, de csak korlátozottan , ahogy erre fel is hívja a figyelmet a 4-es végjegyzetében.
Figyelem felhívása – témajavaslat	Nincs.	Következtetéseiben – a téma feldolgozásának specialitása miatt – új kutatási irányokat, terveket javasol.
Tartalmi különbségek Következtetések megfogalmazása	1. Fricz Tamás szerint a régi elit átmentette hatalmát a demokratikus viszonyok közé. 2. Fricz Tamás szerint a FIDESZ előzetesen felkészült a kormányzásra. 3. Fricz Tamás szerint a magyar és a többi kelet- és közép-európai országok esetében is valószínű, hogy a rendszerváltás után nem alakult a helyzet szerencsésen, mert hasonló módon mentették át hatalmukat az egykori elitek.	1. Ilonszki Gabriella szerint a régi elit nem mentette át hatalmát. 2. Ilonszki Gabriella szerint a FIDESZ nem volt teljesen felkészülve 1998-ban a kormányzásra. 3. Ilonszki Gabriella nem von ekkora párhuzamot az egyes kelet- és közép európai országok közé.

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Gyakorló kérdések:

1. Miért van szükség összehasonlításra?
2. Mit célszerű vizsgálni ilyen esetekben?
3. Ugyanahhoz a témához kötődő esetekben melyek a leggyakoribb egyezések az egyes tanulmányok között?
4. Minek köszönhető az egyezés?
5. Ugyanahhoz a témához kötődő esetekben melyek a leggyakoribb különbségek az egyes tanulmányok között?
6. Minek köszönhető a különbség?

Kivonat készítése – összehasonlító elemzés

Képek forrása: pixabay.com – szabad felhasználású fotók:

<https://pixabay.com/illustrations/gift-timeline-comparison-relativity-3759902/>

<https://pixabay.com/illustrations/learning-hint-school-subject-3245793/>

Valamennyi képnél: utolsó elérés ideje: 2020. szeptember 21.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

Kérdés esetén e-mail: rszakacs@irsi.u-szeged.hu

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE